

νομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να αναπροσαρμόζονται, αναπροσδιορίζονται ή καταργούνται παράβολα, τέλη, δικαιώματα και εισφορές, ανταποδοτικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν επιβληθεί υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων, εκδόθηκε η ΦΓ.8/11978/30.5.1994 Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης (Β' 430), στην οποία ορίζεται ότι «Αναπροσδιορίζουμε το παράβολο άσκησης εφέσεως ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρ. 56 παρ. 1 π.δ. 774/1980, άρθρ. 61 παρ. 1 π.δ. 1225/1981): α) κατά συνταξιοδοτικών πράξεων σε δρχ. 2.500, β) κατά οποιασδήποτε άλλης πράξης στο ένα τέταρτο τοις εκατό (1/4%) του αμφισβητούμενου με την έφεση ποσού το παράβολο, όμως, τούτο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 2.500 δραχμών».

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος «καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή τα συμφέροντά του όπως ο νόμος ορίζει», ενώ, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης της Ρώμης της 4.11.1950 «Για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών» (ΕΣΔΑ), που κυρώθηκε με το ν.δ. 56/1974 (ΦΕΚ Α', 256) και έχει υπερνομοθετική ισχύ (άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος), «Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθῆ δικαίως και εντός λογικής προθεσμίας υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος, το οποίον θα αποφασίση είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως είτε επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως». Με τις διατάξεις αυτές διασφαλίζεται για όλα τα πρόσωπα το δικαίωμα δικαστικής προστασίας. Δεν αποκλείεται δε στον κοινό νομοθέτη η ευχέρεια να θεσπίζει δικονομικές προϋποθέσεις για την άσκηση των ενδίκων μέσων και την παροχή προστασίας από τα δικαστήρια. Οι προβλεπόμενες, όμως, δικονομικές προϋποθέσεις και εν γένει διατυπώσεις πρέπει, αφενός μεν να συνάπτονται με τη λειτουργία των δικαστηρίων και την ανάγκη αποτελεσματικής απονομής της δικαιοσύνης, αφετέρου δε να μην υπερβαίνουν τα όρια εκείνα, πέρα από τα οποία θα συνεπάγονταν την κατάλυση ή ουσιαστική παρεμπόδιση του κατά την προαναφερόμενη συνταγματική διάταξη ατομικού δικαιώματος δικαστικής προστασίας (ΑΕΔ 33/1995, ΣτΕ Ολ. 647/2004, ΣτΕ 7μ. 2067/2005, ΣτΕ 704/2005, βλ. και απόφ. Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων Ανθρώπου της 28.10.1998 Ait - Mououib κατά Γαλλίας, της 15.2.2000 Garcia Manirardo κατά Ισπανίας, της 19.5.2001 Kreuz κατά Πολωνίας).

Η θέσπιση με τις ανωτέρω διατάξεις των άρθρων 56 του π.δ. 774/1980 και 61 του π.δ. 1225/1981 υποχρέωσης καταβολής παραβόλου, ως προϋπόθεσης του παραδεκτού για την άσκηση έφεσης από τον ιδιώτη διάδικο, δεν αντίκειται κατ' αρχήν στο καθιερούμενο από το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος ατομικό δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας, καθόσον αποβλέπει στην αποτροπή άσκησης απερίσκεπτων και αστήρικτων εφέσεων, κώριν της εύρυθμης λειτουργίας του δικαστηρίου και της ανάγκης αποτελεσματικής απονομής της δικαιοσύνης. Η σχετική δε ρύθμιση είναι πρόσφορη για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού, εν όψει μάλιστα του ότι το παράβολο περιέρχεται στο Δημόσιο ή επιστρέφεται σε αυτόν που το κατέβαλε ανάλογα με την αρνητική ή θετική έκβαση της δίκης. Η επίτευξη, όμως, του σκοπού αυτού προϋποθέτει τον καθορισμό του παραβόλου σε τέτοιο ύψος, ώστε η σχετική οικονομική επιβάρυνση να είναι ανάλογη με το οικονομικό αντικείμενο της υπόθεσης, προκειμένου να λειτουργήσει πράγματι αποτρεπτικά ως προς την άσκηση της έφεσης, η οποία δεν έχει πιθανότητα ευδοκίμησης. Συνεπώς, δεδομένου ότι στον νόμο δεν καθορίζεται ένα ανώτατο όριο (οροφή) παραβό-

λου σε υποθέσεις με μεγάλο χρηματικό αντικείμενο, η σχετική δε οικονομική επιβάρυνση κυρίως επί δικών καταλογισμού μπορεί να ανέλθει σε ιδιαίτερος υψηλό ποσό, αναλόγως του μεγέθους του αντικειμένου της διαφοράς, θα έπρεπε, στην περίπτωση αυτή, να καθορίζεται από τον νομοθέτη, με βάση τις κρατούσες οικονομικές συνθήκες, ένα ανώτατο όριο (οροφή) για το ποσό του καταβλητέου παραβόλου, ώστε το ύψος αυτού να μην υπερακοντίζει τον σκοπό της επιβολής του και να μην καθιστά υπερμέτρως δυσχερή την άσκηση του ενδίκου μέσου, αν μάλιστα η επιστροφή του παραβόλου στον καταβαλλόντα προβλέπεται από τον νόμο μόνο σε περίπτωση παραδοχής της έφεσής του, και όχι σε περίπτωση που, σύμφωνα με σχετική δικαστική κρίση, η εν λόγω έφεση δεν υπήρξε προδήλως απερίσκεπτη ή αστήρικτη. Εν όψει αυτών, η θεσπιζόμενη με τις προαναφερόμενες διατάξεις υποχρέωση καταβολής αναλογικού παραβόλου για την άσκηση έφεσης επί μη συνταξιοδοτικών υποθέσεων (δηλαδή σε υποθέσεις καταλογισμού) είναι αντίθετη με τα άρθρα 20 παρ. 1 Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, εφόσον οι διατάξεις αυτές δεν θεσπίζουν ανώτατο όριο (οροφή) στο ποσό του καταβλητέου παραβόλου ούτε προβλέπουν τη δυνατότητα απόδοσης του κατ' εφαρμογή των διατάξεων αυτών καταβληθέντος παραβόλου όχι μόνο επί παραδοχής της εφέσεως, αλλά και κατόπιν δικαστικής κρίσης για το δικαιολογημένο της άσκησης της. Επομένως, οι ως άνω διατάξεις, ως αντίθετες στις διατάξεις των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, είναι κατά τούτο ανίσχυρες και, άρα, μη εφαρμοστέες, όχι όμως και κατά το μέρος εκείνο που ορίζουν το ελάχιστο όριο του καταβλητέου παραβόλου των 2.500 δραχμών και ήδη 7,4 ευρώ (ΕλΣυν Ολ. 2006/2008, πρβλ. ΣτΕ Ολ. 647/2004, ΣτΕ 644/2005, ΣτΕ 7μ. 2067/2005).

(Δέχεται την αίτηση αναιρέσεως. Αναίρει την ΕλΣυν VII Τμ. 1841/2008 και αναπέμπει την υπόθεση στο VII Τμήμα για νέα κρίση)

■ ΕΛΣυν Ολ. 2237/2014

Προεδρεύουσα: Φθ. Καηδή, *Αντιπρόεδρος*
 Εισηγητής: Δ. Πέππας, *Σύμβουλος*
 Γεν. Επ. Επικ.: Δ. Λασκαράτος
 Δικηγόροι: Δ. Γουλιέλμος, Κ. Κατσούλας
 (Νομικός Σύμβουλος του Κράτους),
 Ι. Χατζηϊωάννου

Ο καθιερούμενος προληπτικός έλεγχος των μεγάλης οικονομικής αξίας συμβάσεων δεν αποτελεί άσκηση δικαιοδοτικής λειτουργίας και οι εκδιδόμενες σχετικές δικαστικές πράξεις δεν συνιστούν δικαστικές αποφάσεις, μη απορρόντος εξ αυτών δεδικασμένου. Το γεγονός ότι ο κοινός νομοθέτης (άρθρα 2 του ν. 3060/2002 και 14 του ν. 3432/2011) επιτρέπει την άσκηση και από τους ιδιώτες διαγωνιζομένους αιτήσεως ανακλήσεως ενώπιον του αρμοδίου (VI) Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά των σχετικών πράξεων των πρωτοβάθμιων δικαστικών σχηματισμών (Κλιμακίων), καθώς και αιτήσεων αναθεωρήσεως ενώπιον του Τμήματος Μείζονος - Επταμελούς Σύνοψης κατά των εκδιδόμενων επί των αιτήσεων ανακλήσεως αποφάσεων του αρμοδίου Τμήματος δεν μεταβάλλει τη φύση των πράξεων αυτών ως δικαιοδοτικών. Τέτοιου είδους αποφάσεις μη δικαιοδοτικού χαρακτήρα, καθώς εντάσσονται και αυτές στο πλαίσιο του προληπτικού ελέγχου της νομιμότητας

των μεγάλης οικονομικής αξίας σχεδίων δημοσίων συμβάσεων, είναι και οι εκδιδόμενες από το Τμήμα Μείζονος - Επταμελούς Σύνθεσης, με τις οποίες αίρεται η αμφισβήτηση για την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, που γεννώνται από την έκδοση αντίθετων πράξεων ή πρακτικών Κλιμακίων ή αντίθετων αποφάσεων του Τμήματος που δικάζει αιτήσεις ανάκλησης, καθώς και η αμφιβολία για την έννοια των διατάξεων αυτών σε εκκρεμείς υποθέσεις. Συνεπώς και οι αποφάσεις αυτές του Τμήματος Μείζονος - Επταμελούς Σύνθεσης, όπως και εκείνες με τις οποίες αποφαίνεται επί αιτήσεων αναθεώρησης, ως μη εκδιδόμενες κατά την άσκηση δικαιοδοτικής αρμοδιότητας, δεν υπόκεινται στο ένδικο μέσο της αιτήσεως αναιρέσεως ενώπιον της Ολομελείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Στο άρθρο 93 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. Τα δικαστήρια διακρίνονται σε διοικητικά, πολιτικά και ποινικά και οργανώνονται με ειδικούς νόμους», ενώ στο άρθρο 94 ορίζεται ότι «1. Στο Συμβούλιο της Επικρατείας και τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια υπάγονται οι διοικητικές διαφορές, όπως νόμος ορίζει, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου. 2. Στα πολιτικά δικαστήρια υπάγονται οι ιδιωτικές διαφορές, καθώς και υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας, όπως νόμος ορίζει ... 4. Στα πολιτικά ή διοικητικά δικαστήρια μπορεί να ανατεθεί κάθε άλλη αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, όπως νόμος ορίζει...». Τέλος, στο άρθρο 98 παρ. 1 του Συντάγματος απαριθμούνται οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου διακρινόμενες σε ελεγκτικές (περ. α', β' και γ'), γνωμοδοτικές (περ. δ' και ε') και δικαιοδοτικές (περ. στ' και ζ'). Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις συνάγεται ότι ο συνταγματικός νομοθέτης, επιλέγοντας το οργανωτικό σύστημα των χωριστών δικαιοδοσιών, αναθέτει, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, και με γνώμονα τη φύση των διαφορών, την εκδίκαση των διοικητικών διαφορών στα διοικητικά δικαστήρια και των ιδιωτικών διαφορών στα πολιτικά. Επομένως, και με εξαίρεση τη νέα διάταξη του άρθρου 94 παρ. 3 του Συντάγματος περί της ενιαίας εφαρμογής της αυτής νομοθεσίας, δεν καταλείπονται περιθώρια στον κοινό νομοθέτη να χαρακτηρίζει διαφορές, που από τη φύση τους είναι ιδιωτικές, ως διοικητικές υπάγοντας αυτές στα διοικητικά δικαστήρια και αντιστρόφως, καθώς και να αναθέτει την εκδίκαση διαφορών, που από τη φύση τους υπάγονται στα πολιτικά ή κατά περίπτωση στα διοικητικά δικαστήρια, στα ειδικής δικαιοδοσίας δικαστήρια, ήτοι σε αυτά τα δικαστήρια στην αρμοδιότητα των οποίων υπάγονται οι διαφορές που ρητώς τους έχουν απονεμηθεί από το Σύνταγμα.

Με τη διάταξη της περ. β' της παραγράφου 1 του άρθρου 98 του Συντάγματος (όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε κατά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001) ορίζεται ότι στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκει «ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο από την άποψη αυτή, όπως νόμος ορίζει». Σε εκτέλεση της συνταγματικής αυτής διάταξης εκδόθηκε ο ν. 3060/2002, στο άρθρο 2 του οποίου, όπως ισχύει (άρθρο 9 παρ. 3 του ν. 3090/2002 και άρθρο 12 παρ. 27 του ν. 3310/2005), με το οποίο τροποποιήθηκε η παράγραφος 7 του άρθρου 19 του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου (π.δ. 774/1980), διαλαμβάνεται ότι στα σχέδια συμβάσεων προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, που πρόκειται να συναφθούν από το Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και τις Δημόσιες Επιχειρήσεις ή Οργανισμούς και των οποίων η προϋπολογιζόμενη δαπάνη υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000 ευρώ, «διενεργείται υποχρεωτικά έλεγχος νομιμότητας της οικείας

σύμβασης, πριν από τη σύναψή της, από Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Εάν δεν διενεργηθεί ο έλεγχος η σύμβαση που συνάπτεται είναι άκυρη ... Ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ολοκληρώνεται σε τριάντα ημέρες από τη διαβίβαση σε αυτό του σχετικού φακέλου. Τα Κλιμάκια συγκροτούνται από ένα Σύμβουλο και δύο Παρέδρους ... Αιτήσεις ανακλήσεως των πράξεων των Κλιμακίων σε περίπτωση πλήνης περί τα πράγματα ή τον νόμο υποβάλλονται στη γραμματεία του αρμόδιου Τμήματος, από αυτόν που έχει σπουδαίο έννομο συμφέρον προς τούτο ή από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, χάριν του δημοσίου συμφέροντος μέσα σε δεκαπέντε ημέρες ... Η αίτηση ανάκλησης κοινοποιείται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση με επιμέλεια του αιτούντος σε καθένα που έχει έννομο συμφέρον. Ο Πρόεδρος του Τμήματος μπορεί να διατάξει τη γνωστοποίηση με οποιοδήποτε τρόπο της αιτήσεως ανακλήσεως και σε άλλους που έχουν κατά την κρίση του έννομο συμφέρον. ... Τις αιτήσεις ανακλήσεως εξετάζει Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου το οποίο και αποφαίνεται επ' αυτών μέσα σε τριάντα εργάσιμες ημέρες από την κατάθεσή τους. Άλλη αίτηση ανακλήσεως δεν επιτρέπεται». Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 3932/2011 (ΦΕΚ Α' 49) προστέθηκε άρθρο 19 Α' στον Οργανισμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με το οποίο ορίζεται ότι: «1. Κατά των αποφάσεων του Τμήματος, που δικάζει σύμφωνα με την παράγραφο 7 του παρόντος προεδρικού διατάγματος αιτήσεις ανάκλησης κατά των πράξεων των Κλιμακίων, χωρίς αίτηση αναθεώρησης που μπορεί να ασκηθεί ή από το Δημόσιο ή τον αναθέτοντα φορέα ή αυτόν που είχε παρέμβει κατά την εκδίκαση της αίτησης ανάκλησης ή από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, για παράβαση της διαδικασίας που προβλέπεται κατά τη σύναψη της σύμβασης, για εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή του νόμου, καθώς και σε περίπτωση πλήνης περί τα πραγματικά περιστατικά ή προσαγωγής νέων κρίσιμων στοιχείων ... 2. Η αίτηση αναθεώρησης κατατίθεται ... μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης, με επιμέλεια της γραμματείας του δικάσαντος την αίτηση ανάκλησης Τμήματος, σε όλους τους διαδίκους που συμμετείχαν στη συζήτηση ενώπιον αυτού του Τμήματος ... 4. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους αίτηση αναθεώρησης εκδικάζεται από Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου μείζονος - επταμελούς σύνθεσης, το οποίο συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και έξι (6) μέλη, τα οποία ορίζονται από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου μεταξύ των αρχαιότερων συμβούλων με ισάριθμους αναπληρωματικούς ... 5. Το Τμήμα επταμελούς σύνθεσης δικάζει την αίτηση αναθεώρησης σε δημόσια συνεδρίαση, επιτρέπεται δε μία μόνο αναβολή της συζήτησης ... 6. Η απόφαση για την αίτηση αναθεώρησης εκδίδεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη συζήτησή της ... 8. Αν γίνει δεκτή η αίτηση αναθεώρησης, το Τμήμα αποφασίζει οριστικά για την ελεγχόμενη σύμβαση. Κατά της απόφασης του Τμήματος επί της αίτησης αναθεώρησης δεν επιτρέπεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου ένδικου μέσου. 9. Η αμφισβήτηση για την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, που γεννώνται από την έκδοση αντίθετων Πράξεων ή Πρακτικών Κλιμακίων ή αντίθετων αποφάσεων του κατά την παράγραφο 7 του άρθρου 19 του παρόντος προεδρικού διατάγματος Τμήματος που δικάζει αιτήσεις ανάκλησης, καθώς και η αμφιβολία για την έννοια των διατάξεων αυτών σε εκκρεμείς υποθέσεις, αίρονται από το ίδιο Τμήμα επταμελούς σύνθεσης. Η αμφισβήτηση φέρεται προς εκδίκαση ενώπιον του ανωτέρω Τμήματος από τον Πρόεδρο του οικείου Κλιμακίου ή του Τμήματος ή από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο ή με πρωτοβουλία αυτού που έχει σπουδαίο έννομο συμφέρον. Σε περίπτωση αμφιβολίας, η οικεία σύνθεση του Κλιμακίου ή του Τμήματος παραπέμπει αμέσως το ζήτημα στο Τμήμα επταμελούς σύνθεσης με πρακτικό της. Το

Τμήμα οφείλει να εκδώσει απόφαση άρσης της αμφισβήτησης ή της αμφιβολίας μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κατάθεση αυτής στη Γραμματεία του ...».

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις συνάγεται, μεταξύ άλλων, ότι προ της συνάψεως σημαντικής αξίας συμβάσεων προμηθειών, έργων και παροχής υπηρεσιών από το Δημόσιο και τα δημόσια νομικά πρόσωπα, απαιτείται η διενέργεια ελέγχου νομιμότητας του συνόλου της διοικητικής διαδικασίας και του οικείου σχεδίου της σύμβασης από δικαστικό σχηματισμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο έλεγχος αυτός νομιμότητας –με την απαγγελία, μάλιστα, ακυρότητας για τη σύμβαση που δεν έχει υποστεί τον έλεγχο αυτό– καθιερώθηκε με σκοπό αφενός μεν την προστασία του δημοσίου συμφέροντος από τυχόν λάθη, παραλείψεις και πλημμέλειες των διοικητικών οργάνων κατά τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, αφετέρου δε την εμπέδωση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης των διοικουμένων στις ενέργειες της δημόσιας διοίκησης. Η ανάθεση δε του ελέγχου αυτού από τον συνταγματικό και κοινό νομοθέτη στο Ελεγκτικό Συνέδριο και η πρόβλεψη της διενέργειάς του από σχηματισμούς που συγκροτούνται από δικαστές έγινε ακριβώς ένεκα του χαρακτήρα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως δικαστηρίου και των συνεπαγόμενων συνταγματικών εγγυήσεων ανεξαρτησίας και αμεροληψίας των μελών του καθώς και της τεχνογνωσίας και μακράς εν γένει εμπειρίας του ως προς τον προληπτικό έλεγχο των δημοσίων εν γένει δαπανών. Επομένως, ο καθιερούμενος με τις προπαρατεθείσες διατάξεις προληπτικός έλεγχος των μεγάλης οικονομικής αξίας συμβάσεων δεν αποτελεί άσκηση δικαιοδοτικής λειτουργίας και οι εκδιδόμενες σχετικώς δικαστικές πράξεις δεν συνιστούν δικαστικές αποφάσεις, μη απορρέοντες εξ αυτών δεδικασμένου (σχ. ΑΕΔ 32/2001, 20/2005). Τούτο δε διότι, όπως εκτίθεται παραπάνω, ο συνταγματικός νομοθέτης κατανέμει, με γνώμονα τη φύση των διαφορών, τις μεν διοικητικές διαφορές στα διοικητικά δικαστήρια, τις δε ιδιωτικές στα πολιτικά, μη καταλείποντας περιθώρια στον κοινό νομοθέτη να αναθέτει την εκδίκαση κατηγοριών εκ των ως άνω διαφορών στα ειδικής δικαιοδοσίας δικαστήρια. Η φύση αυτή των δικαστικών πράξεων, που εκδίδονται στο πλαίσιο του ανωτέρω προληπτικού ελέγχου, δεν μεταβλήθηκε εκ του γεγονότος ότι ο έλεγχος αυτός, μετά τη διά νόμου θέσπισή του (άρθρο 15 του ν. 2145/1993), απέκτησε και συνταγματικό έρεισμα από του έτους 2001, καθόσον ούτε ο σκοπός του ελέγχου μεταβλήθηκε ούτε απονεμήθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 93, 94 και 95 του Συντάγματος, σχετική δικαιοδοτική αρμοδιότητα. Τούτο άλλωστε μαρτυρεί και η γλωσσική εκφορά του συνταγματικού κειμένου, αφού όσον αφορά στις ελεγκτικές αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου γίνεται λόγος για έλεγχο δαπανών, έλεγχο συμβάσεων και έλεγχο λογαριασμών (περ. α', β' και γ' της παρ. 1 του άρθ. 98), ενώ στις δικαιοδοτικές του αρμοδιότητες η διατύπωση είναι για εκδίκαση διαφορών και εκδίκαση υποθέσεων (περ. στ' και ζ'). Συνεπώς, ο σκοπός του ελέγχου παραμένει –και μετά τη συνταγματική του κατοχύρωση– πρωτίστως και πρωταρχικώς η προστασία του δημοσίου χρήματος και η εμπέδωση της αρχής της διαφάνειας ως προς τις οικονομικές λειτουργίες του κράτους, το δε Ελεγκτικό Συνέδριο ασκεί δικαστικό καθήκον εκτίμησης και εξακρίβωσης ως προς τη νομιμότητα των αποτελεσμάτων της διοικητικής δραστηριότητας (πρβλ. και ΔΕΚ C-440/1998). Για τον λόγο δε αυτό, ο έλεγχος ολοκληρώνεται, σύμφωνα με σχετική πάγια νομολογία, εντός ενδεικτικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών. Επιπροσθέτως, ο έλεγχος εκτείνεται αυτεπαγγέλτως επί του συνόλου των πράξεων της διαγωνιστικής διαδικασίας, μη αρκούμενος στην εξέταση των πλημμελειών που προβάλλουν οι τυχόν θιγόμενοι από παράνομες πράξεις της διοί-

κίσεως ιδιώτες. Ο ασκούμενος αυτεπαγγέλτως καθολικός έλεγχος της διαδικασίας, όπως έχει καθιερωθεί από τον συνταγματικό και κοινό νομοθέτη, θα ήταν ασυμβίβαστος με την τυχόν δικαιοδοτική αυτού φύση, που θα προϋπέθετε περιορισμό του ελέγχου μόνο επί των αιτιάσεων των θιγόμενων ιδιωτών και θα αποφαίνονταν αυθεντικώς μόνο περί της επέλευσης ή μη των υπό των διαδίκων επικαλουμένων εννόμων συνεπειών. Το γεγονός ότι ο κοινός νομοθέτης (άρθρα 2 του ν. 3060/2002 και 14 του ν. 3432/2011) επιτρέπει την άσκηση και από τους ιδιώτες διαγωνιζομένους αιτήσεως ανακλήσεως ενώπιον του αρμοδίου (VI) Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά των σχετικών πράξεων των πρωτοβάθμιων δικαστικών σχηματισμών (Κλιμακίων), καθώς και αιτήσεων αναθεωρήσεως ενώπιον του Τμήματος Μείζονος - Επταμελούς Σύθεσης κατά των εκδιδόμενων επί των αιτήσεων ανακλήσεως αποφάσεων του αρμοδίου Τμήματος και το ότι οι δικαστικές αυτές πράξεις εξωτεριεύονται με τη μορφή της απόφασης, που απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση και φέρουν ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία (βλ. πάντως και άρθρο 98 παρ. 2 του Συντάγματος, που επιτρέπει τη μη εφαρμογή κατά την έκδοση των πράξεων αυτών –προδήλως επειδή δεν τις θεωρεί δικαστικές αποφάσεις– των διατάξεων του άρθρου 93 παρ. 2 και 3 του Συντάγματος), δεν μεταβάλλει, επίσης, τη φύση των πράξεων αυτών ως δικαιοδοτικών, εφόσον με τις πράξεις αυτές δεν σκοπείται, όπως προεκτέθηκε, η υποκατάσταση του δικαστικού ελέγχου και η παροχή δικαστικής προστασίας διά της δημιουργίας δεσμευτικής δυνάμεως επί των κριθέντων ζητημάτων (δεδικασμένο). Τέτοιου είδους αποφάσεις μη δικαιοδοτικού χαρακτήρα, καθώς εντάσσονται και αυτές στο πλαίσιο του προληπτικού ελέγχου της νομιμότητας των μεγάλης οικονομικής αξίας σχεδίων δημοσίων συμβάσεων, είναι και οι εκδιδόμενες από το Τμήμα Μείζονος - Επταμελούς Σύθεσης, σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 19 Α' του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με τις οποίες αίρεται η αμφισβήτηση για την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, που γεννώνται από την έκδοση αντίθετων πράξεων ή πρακτικών Κλιμακίων ή αντίθετων αποφάσεων του κατά την παράγραφο 7 του άρθρου 19 του ιδίου Οργανισμού Τμήματος που δικάζει αιτήσεις ανάκλησης, καθώς και η αμφιβολία για την έννοια των διατάξεων αυτών σε εκκρεμείς υποθέσεις. Συνεπώς και οι αποφάσεις αυτές του Τμήματος Μείζονος - Επταμελούς Σύθεσης, όπως και εκείνες με τις οποίες αποφαινεται επί αιτήσεων αναθεωρήσεως, ως μη εκδιδόμενες κατά την άσκηση δικαιοδοτικής αρμοδιότητας, δεν υπόκεινται στο ένδικο μέσω της αιτήσεως αναίρεσεως ενώπιον της Ολομελείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου (πρβλ. ΕλΣυν Ολ. 2822/2011).

(Απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης)

■ **ΕλΣυν 2038/2014**

Τμ. Μείζονος - Επταμ. Σύθεσης

Πρόεδρος: **Ι. Καραβοκύρης, Πρόεδρος ΕλΣυν**
 Εισηγητής: **Γ. Βοϊθής, Σύμβουλος**
 Γεν. Επ. Επικ.: **Δ. Λασκαράτος**
 Δικηγόρος: **Ν. Καραγιώργης (Πάρεδρος ΝΣΚ)**

Άρση αμφιβολίας ως προς την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου. Εκφεύγουν τον κατά το άρθρο 35 του ν. 4129/2013 προ-συμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου οι συμβάσεις που φέρουν απολύτως αναγκαστικό χαρακτήρα τόσο ως προς το πρόσωπο του αντισυμβαλλομένου της αναθέτουσας αρχής,